

ВІДГУК

на дисертаційну роботу к.мед.н. Бець Ірини Григорівни «Тактика лікування ушкоджень дистальних метаепіфізів довгих кісток на основі принципів біологічної фіксації» на здобуття наукового ступеня доктора медичних наук

1. Актуальність обраної теми дисертаційного дослідження.

Незадовільні результати та ускладнення остеосинтезу переломів залишаються актуальною проблемою травматології та ортопедії завдяки високій частоті від 5 до 30% за даними різних авторів. При цьому, незважаючи на численні науково-практичні дослідження та наявність чітких протоколів лікування, тенденції до зниження питомої ваги ускладнень, та рівня незадовільних результатів не спостерігається. Простежуються протиріччя між деклараціями принципів остеосинтезу, які сформульовані АО, і біологією зрощення переломів. Пошуки золоті середини проміж досягненням як можна ранньої активізації хворого та травматичністю оперативних втручань продовжуються. Декларації принципів анатомічної репозиції не завжди мають можливості бути реалізованими на практиці внаслідок особливостей перелому, які не завжди дозволяють досягнути цієї анатомічності без суттєвого збільшення травматичності. Не можна не звертати увагу на високій рівень уповільненої консолидації ряду переломів після стабільного остеосинтезу, з яким ми миримося на догоду ранньої мобілізації та активізації пацієнта для скорочення термінів непрацездатності. Якщо мова йде про внутрішньосуглобові переломи, то рівень незадовільних результатів та ускладнень набагато вищий. За даним різних авторів питома вага різних ускладнень може досягати 50%, серед котрих частина призводить до стійкої втрати функції кінцівки та порушення якості життя хворих.

Тому дослідження Ірини Григорівни, яке спрямоване на покращення лікування переломів дистальних відділів довгих кісток за рахунок використання малотравматичних методів, з використанням біологічних принципів відновлення пошкоджень кісток, є актуальним питанням що до

вирішення проблеми покращення результатів лікування хворих з травмами опорно-рухового апарату. Вищевикладене обумовлює необхідність, доцільність даного дисертаційного дослідження.

2. Зв'язок теми дисертації з державними чи галузевими науковими програмами.

Дисертаційну роботу виконано відповідно до плану науково-дослідних робіт Державної установи «Інститут патології хребта та суглобів імені професора М.І. Ситенка Національної академії медичних наук України» («Розробити систему організаційних та лікувальних заходів для зменшення негативних наслідків травматичних та бойових ушкоджень довгих кісток», шифр теми ЦФ.2019.9, держреєстрація №0118U006951).

3. Новизна дослідження та одержаних результатів.

Наукову новизну дисертаційного дослідження обумовлено наступним:

- вперше на підставі ретроспективного вивчення наслідків лікування хворих групи порівняння встановлені нові знання що до питомої ваги використання різних методів остеосинтезу переломів дистальних відділів довгих кісток та констатований рівень 32% незадовільних результатів.
- біомеханічні дослідження дозволили встановити, що при внутришньосуглобових переломах типу С1 накістковий остеосинтез має суттєві переваги, а при пошкодженнях типу С3 використання позавогнещезового остеосинтеза забезпечує вірогідно кращі умови стабільності кісткових фрагментів та кращі показники можливих деформацій регенерату;
- встановлено, що добольові навантаження на великогомілкову кістку протягом 10 тижнів після остеосинтезу досягали рівня, відповідного до маси тіла хворого, що цілком достатньо для реалізації сучасних принципів активізації хворого та його раннього відновного лікування;

- вдало проведений аналіз експериментально-клінічного дослідження дозволив встановити раціональні строки початку активного функціонального лікування, а саме між 5 до 6 тижнями після травми;
- все це виглядає вдало згрупованою системою диференційного підходу до лікування переломів дистальних відділів трубчатих кісток.

4. Практичне значення результатів дослідження.

Автором запропоновані нові технології лікування ушкоджень дистальних відділів довгих кісток з використанням так званих малотравматичних методів зовнішньої фіксації стрижньовими апаратами. При цьому вдалось знизити відсоток інфекційних ускладнень при тяжких уламчастих внутрішньосуглобових переломах, притаманний методам відкритої репозиції.

Відпрацювання чіткого місця для консервативних методів лікування та позавогнищевого остеосинтеза вдалося автору шляхом порівняльної оцінки репозиційних можливостей відкритої репозиції та методу лігаментотаксиса.

Застосування раннього навантаження на кінцівку забезпечує реалізацію введеного автором ефекту функціонального ремоделювання.

5. Ступінь обґрунтованості та вірогідності положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Дане дисертаційне дослідження проведено на високому методологічному та методичному рівні. Обсяг фактичного матеріалу дослідження є достатнім для проведення повноцінного аналізу та отримання вірогідних результатів. В роботі проведений ретроспективний аналіз результатів лікування 122 хворих, які склали групу порівняння, та 210 пацієнтів основної групи.

Для визначення особливостей жорсткості остеосинтезу за консультативної допомоги працівників лабораторії біомеханіки ДУ «ПХС ім. проф. М.І.Ситенка НАМН України» виконано моделювання методом кінцевих елементів накісткового та позавогнищевого остеосинтезу переломів типів С1 та С3 дистальних відділів стегнової кістки. Дане дослідження дозволило

встановити можливості стабілізації відламків при накістковому та позавогнищевому остеосинтезі при переломах типів С1 та С3.

Слід відмітити дуже вдале проведене автором дослідження динаміки зміни амплітуди переміщень відламків великогомілкової кістки, яка фіксована стрижньовим апаратом в зоні добольових навантажень. Ірина Григорівна встановила, що амплітуда взаємних переміщень відламків зменшується протягом 10 тижнів, а навантаження, котрі викликають суттєві переміщення відламків, при цьому стають рівними масі тіла хворого. Таким чином, встановлено новий феномен біологічної адаптації відновлення перелому, якій стабілізовано методом позавогнищевої фіксації.

Ірина Григорівна шляхом експериментально-клінічного дослідження встановила межі можливостей застосування функціонального лікування апаратами зовнішньої фіксації.

Експериментальні дослідження жорсткості остеосинтезу дозволили встановити показання до використання конкурентних методів накісткового та позавогнищєвого остеосинтезу при внутрішньосуглобових переломах, а клінічні спостереження групи порівняння доповнили інформацію про ускладнення. Все це дозволило автору сформулювати ідею нової лікувальної тактики, яку автор вдало впровадила в практику.

Морфологічне дослідження дало можливості відпрацювати новий підхід до встановлення строків початку відновного функціонального лікування. Автором встановлено, що через 14 діб зміни сполучної тканини вже забезпечують умови для початку рухів в суглобі без ризику вторинного зміщення кісткових фрагментів суглобової поверхні.

Застосовані у дисертаційній роботі методи та засоби статистичного аналізу адекватні до характеру та завдань дослідження і дозволяють отримати вірогідні результати. Обробку фактичного матеріалу дослідження проведено із використанням сучасних кількісних методів оцінки показників, що забезпечило високу вірогідність положень, результатів та висновків дисертаційного дослідження .

Висновки та практичні рекомендації, що запропоновано для впровадження до клінічної практики, логічно пов'язані з результатами досліджень, проведених дисертантом, сформульовано обґрунтовано та послідовно.

Представлена робота вирішує проблему біологічного відновлення переломів дистальних відділів довгих кісток, за глибиною проведених досліджень і вирішених завдань має реальну наукову та практичну цінність.

Дисертація побудована за класичною формою і складається зі вступу, чотирьох розділів власних досліджень, висновків, списку використаної літератури та додатків.

Роботу викладено на 304 сторінках машинописного тексту, ілюстровано 96 рисунками, вміщено 30 таблиць. Список літератури включає 336 джерел – 144 кирилицею, 192 – латиницею.

Спираючись на сучасну літературу, дослідник глибоко і всебічно проаналізував стан проблеми остеосинтеза, та дуже чітко встановив які саме проблеми ми маємо при лікуванні внутрішньосуглобових переломів. Все це дало можливість більш об'єктивно розкрити мету даного дослідження.

6. Повнота викладення матеріалів дисертації в опублікованих роботах.

Матеріали дисертації в достатньо повному обсязі викладено у 27 наукових роботах, в тому числі 22 статті, які опубліковано в наукових журналах, що входять до затвердженого ДАК України переліку наукових видань; 5 робіт у матеріалах вітчизняних і міжнародних з'їздів, конгресів та конференцій. Публікації повністю висвітлюють основні положення та результати дисертаційного дослідження

Матеріали дисертаційної роботи достатньо повно висвітлено в представленому авторефераті дисертації, який за змістом цілком відповідає дисертаційній роботі.

7. Недоліки дисертації та автореферату щодо їх змісту та оформлення.

Принципові зауваження та заперечення, які здатні вплинути на наукову та практичну цінність дисертаційної роботи, відсутні. Мають місце дрібні недоліки дидактичного та технічного характеру, що ніяким чином не впливають на позитивну оцінку дисертаційної роботи.

У порядку дискусії було б бажано отримати відповідь на такі запитання:

1. Яким чином фіксація колінного суглоба апаратом впливає на динаміку відновлення обсягу рухів на етапі фізичної реабілітації?
2. Які на вашу думку границі можливого ремоделювання відламків суглобової поверхні дистального відділу плечової кістки, та як це впливає на строки початку функціонального лікування?
3. Як, на ваш погляд, такі типові ускладнення, як лімфостаз та венозна недостатність, впливають на строки початку функціонального лікування та динаміку відновлення функції кінцівки при внутрішньосуглобових переломах?
4. Чи можливо встановити для кожного суглоба мінімально дозволені строки фіксації в дистракційному апараті?

8. Рекомендації щодо використання результатів дисертаційного дослідження в практиці.

Розроблена автором система біологічного остеосинтезу повинна бути втілена в сучасну практику травматології та ортопедії шляхом розробки стандартів і протоколів надання травматологічної допомоги.

Запропоновані автором методи мають знайти застосування в медичних закладах України та в навчальному процесі для студентів та лікарів.

9. Відповідність роботи вимогам, які пред'являються до дисертації на здобуття наукового ступеня доктора медичних наук.

Дисертаційна робота Бець Ірини Григорівни на тему «Тактика лікування ушкоджень дистальних метаепіфізів довгих кісток на основі принципів

біологічної фіксації», що представлена на здобуття наукового ступеня доктора медичних наук є завершеною самостійною науковою роботою, у якій на основі проведених досліджень на високому науковому та методологічному рівні з високим ступенем вірогідності розроблено та обґрунтовано вирішення важливої наукової проблеми, а саме покращення результатів лікування внутрішньосуглобових переломів.

Дисертація виконана на достатньому для репрезентативних висновків експериментальному та клінічному матеріалах, сучасному науковому рівні з застосуванням експериментальних, біомеханічних, рентгенологічних, клінічних та статистичних методів. Математична обробка результатів спостережень підтверджує вірогідність результатів. Мета, поставлена в роботі, досягнута, завдання вирішені, висновки обґрунтовані та науково аргументовані і відповідають завданням дослідження. Автореферат і опубліковані роботи відображають основний зміст дисертації.

Результати роботи важливі як для медичної науки, так і для закладів практичної охорони здоров'я. Можна рекомендувати їх для широкого впровадження.

Таким чином, автор наукового дослідження вирішує наукову проблему сучасної ортопедії та травматології – підвищення якості лікування хворих з внутрішньосуглобовими переломами, що повністю відповідає вимогам п. 10 «Порядку присудження », затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 року №567 (зі змінами, внесеними Постановою Кабінету Міністрів № 656 від 19.08.2015 року) до дисертацій, а її автор гідна на присудження наукового ступеня доктора медичних наук.

Офіційний опонент

Завідувач кафедри травматології та ортопедії Запорізького державного медичного університету МОЗ України
доктор медичних наук, професор

*Надійшов до
рази 17.08.2020*

Офіційний підпис М.П.І. Головаха
ПІДТВЕРДЖУЮ
М.П. Головаха
М.П. Головаха
13.08.2020 р. Підпис *Головаха М.П.*

Головаха М.П.